

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/26/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6718205888
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6718205888.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Martina Štubniaka a Mgr. Janky Benkovičovej, v právnej veci starostlivosti o maloletého J. X., narodeného XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa rodičov: matky J. F., narodenej XX. XX. XXXX, bytom X. jarkami XXXX/XX, V. E., právne zastúpenej JUDr. Ľubomírom Ivanom, advokátom, so sídlom Nám. SNP 41, Zvolen a otca Ing. M. X., narodeného XX. XX. XXXX, bytom K. O. A. XXXX/XX, B. B., právne zastúpeného Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, so sídlom J. Kráľa 7, Banská Bystrica, o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12P/23/2018-297 z 12. mája 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej tiež „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“, resp. „okresný súd“) napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zníženie výživného. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

2. Nedôvodnosť návrhu videl v tom, že pokiaľ rozvodovým rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 19P/15/2018-57 zo dňa 25. 05. 2018 bol otec zaviazaný na platenie výživného v sume 500,- Eur mesačne a z lekárskeho správ založených v spise vyplýva, že má problémy so zrakom, kvôli čomu nemohol lietať, tak z jeho vyjadrenia na pojednávaní dňa 12. 05. 2020 vyplynulo, že v marci 2020 už lietať môže a príplatky za nadčasové hodiny sú riešené formou náhradného voľna a budú vyplácané po pol roku. Príjem otca bez príplatkov za letecké hodiny sa pohybuje na úrovni cca 2.000,- Eur a príjem matky na čiastke cca 700,- Eur. Citujúc potom § 78 ods. 1 Zákona o rodine uviedol okresný súd nasledovné:

„8. Súd na základe predložených listinných dokladov zistil, že otec dieťaťa, i keď v čase rozhodovania vo veci nemal príplatky za štátnu službu nadčas vo výške 1.200,- Eur, jeho príjem sa pohybuje cca na 2.000,- Eur, odpadla mu platba hypotekárneho úveru vo výške 452,- Eur mesačne, preto súd má za to, že výživné je adekvátne jeho príjmom a potrebám maloletého dieťaťa, a preto návrh na zníženie výživného zamietol. Súčasťou tohto zamietnutého návrhu je aj príspevok na tvorbu úspor. Otec dieťaťa len tvrdil, že výdavky uvádzané matkou sú spotrebované nielen na dieťa, ale aj na matku. Matka preukázala výdavky na maloletého. Súčasťou sú aj tie výdavky, ktoré matka uhradza za maloletého a nie je v jej možnostiach ich zdokladovať. Tvrdenia otca, že ich spotrebováva matka sú iba tvrdeniami a nie sú ničím doložené. Výživné na maloletého by malo byť v 1/3, čo suma 500,- Eur nie je, ide o 1 príjmu otca. Z rozhodovacej praxe súdov sa výživné určuje podľa zárobkových pomerov obidvoch rodičov ako aj odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa. Inštitút zníženia výživného sa uplatňuje vtedy keď najneskôr v momente rozhodovania súdu došlo k takej zmene pomerov na strane povinnej osoby, že je dôvod na zníženie výživného. Nemožno použiť argument právnej zástupkyne otca, že možno v budúcnosti dôjde k zníženiu príjmov na strane otca. Došlo k zníženiu nákladov, ktoré mal otec v

momente určenia vyživovacej povinnosti, došlo k predaju domu, v ktorom mal nechať matku s maloletým dieťaťom bývať, v dôsledku čoho získal finančné prostriedky a zároveň sa zbavil záväzku vo forme hypotekárneho úveru čím ušetril mesačne 452,- Eur plus ďalšie náklady spojené s prevádzkou domu. Matka s dieťaťom si museli zabezpečiť vlastné bývanie. Za posledných 9 mesiacov navštívil otec maloletého jedynkrát, celá ťarcha všetkých výdavkov a všetkého času s maloletým je výlučne na pleciach matky. Reálne nemá šancu prispievať niečo okrem bežného výživného. Matka nemá peniaze na to, aby mohla šetriť a nevynakladá náklady, ktoré by mohla ušetriť tým, že nevynakladá náklady na maloletého. Skutočnosť, že si zabezpečila vyšší príjem je jej vlastná zásluha. Súd prihladol na stanovisko kolízneho opatrovníka, že styk otca s maloletým ako jedna z foriem starostlivosti o maloletého syna riešený na Referáte poradensko-psychologických služieb, ktorý nie je vyriešený, aby otec realizoval styk podľa právoplatného rozsudku, a preto nemá výdavky reálne s tým časom, ktorý by mohol stráviť so synom. Z uvedených dôvodov súd návrh na zníženie výživného na maloleté dieťa zamietol. Tým, že zamietol návrh na zníženie výživného, vzťahuje sa to aj na konštatovanie o tvorbe úspor.“

3. Napokon výrok o trovách konania odôvodnil okresný súd aplikáciou ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

4. V zákonnej lehote podal proti rozsudku odvolanie otec. Žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že bude zaviazaný prispievať na výživu maloletého čiastkou 200,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01. 01. 2019.

5. V odvolaní namietal, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože podľa neho bolo preukázané, že od času poslednej úpravy pomerov došlo v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine k podstatnej zmene na jeho strane a tiež nma strane matky, ktoré zmeny odôvodňujú zníženie jeho vyživovacej povinnosti. V návrhu ako hlavný dôvod na zníženie výživného uviedol zníženie príjmu v dôsledku dlhodobu pretrvávajúcich zdravotných problémov, kvôli ktorým mu príjem preukázateľne poklesol o približne 1.200,- Eur mesačne a to preukázal lekáorskými správami, potvrdeniami o poklese príjmu, výplatnými páskami a tiež predložením príslušných interných predpisov zamestnávateľa.

6. Za nesprávne označil konštatovanie prvoinštančného súdu, že by bol posledným rozsudkom zaviazaný na plnenie výživného v sume 500,- Eur mesačne - výživné bolo naopak určené dohodou rodičov, lebo v tom čase bolo v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať takouto čiastkou na výživu maloletého. Nesúhlasil ani s konštatovaním okresného súdu, že by v dôsledku nere realizácie styku s maloletým nemal s tým spojené výdavky. Počas spoločných dovolení a pobytu u neho zakupuje maloletému všetky potrebné veci, pretože matka mu maloletého opakovane odovzdáva bez jeho osobných vecí s konštatovaním, že tieto mu on kúpi.

7. Ďalej namietal, že síce získal z predaja domu finančné prostriedky, z týchto ale vyplatil hypotekárny úver a odviedol daň vo výške 40 % a k dnešnému dňu nemá zabezpečené vlastné bývanie. Podľa neho okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdil vec a nebol ani zistený skutkový stav, ako ho vyžaduje § 35 CMP. Okresný súd neprihladol na § 62 ods. 2 Zákona o rodine, keď aj príjem matky sa od času poslednej úpravy pomerov zvýšil na sumu 560,- až 720,- Eur mesačne, teda jej možnosti a schopnosti sa podstatne zvýšili na rozdiel od neho, komu sa príjem nezavinene znížil. a podstatne zvýšili na rozdiel od neho, ktorého príjem sa jeho nezavinením znížil. . 2 Zákona o rodinerávnym ím,o uviedol zníŽ napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé akým spôsobom sa okrem osobnej starostlivosti a zabezpečovania bývania podieľa na vyživovacej povinnosti maloletého matka, rovnako ako sa prvoinštančný súd žiadnym spôsobom nezaoberal výškou priemerných mesačných nákladov na odôvodnené potreby maloletého, neustálil ich skutočnú a primeranú výšku, čím zároveň nevykonal dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Maloletý má v súčasnej dobe 11 rokov, nenavštevuje žiadne platené záujmové krúžky, nemá zdravotné problémy. Z rozhodnutia nie je možné zistiť akými úvahami sa súd riadil pri hodnotení výšky odôvodnených potrieb maloletého, ktoré súd vôbec nešpecifikoval. Pritom bolo preukázané, že finančné prostriedky určené na výživu maloletého tento nespotrebuje v celej výške a napokon slúžia na pokrytie potrieb iných osôb. V dôsledku uvedeného je odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nedostatočné, lebo nie je z neho zrejmé, ktoré konkrétne dôkazy súd vykonal a ako sa s nimi vysporiadal. Je nepresvedčivé, lebo neobsahuje dostatočné odôvodnenie a tým nerešpektuje právo na spravodlivé konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, pretože nedáva odpovede na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu nesúhlasila so znížením výživného zo sumy 500,- Eur na sumu 200,- Eur mesačne, pretože podľa nej na to nie sú dôvody. Prvoinštančný súd zistil skutkový stav dostatočne a následne ho správne podľa príslušných noriem právne posúdil. Otcov príjem sa pohybuje na úrovni cca 2.000,- Eur mesačne, čo je trikrát väčší príjem ako má ona. Nie je pravdou, že by sa príjem otca znížil o sumu 1.200,- Eur mesačne, naopak, odpadol mu hypotekárny úver 450,- Eur mesačne, výdavky na dom, ktorý predal, znova lieta a bude mu vyplácaný nadčas, čím sa dostáva dokonca do plusu. Jej sa síce príjem zvýšil ale jej pričinením, ale tento stále nie je dostačujúci, keďže má stále vysoké výdavky. Nie je tiež pravdou, že by maloletý nenavštevoval žiadny krúžok, navštevuje karate a angličtinu, z čoho je zrejmé, že sa otec o maloletého dostatočne nezaujíma. Zdôraznila, že výdavky na dieťa nie sú iba poisťka, družina, mobil, vreckové, oblečenie a obuv, lieky a iné výdavky, ale aj energie, elektrina, voda a podobne a zo sumy určeného výživného 500,- Eur hradí aj tieto výdavky, ktoré nespotrebuje iba sama, ale spoločne so synom.

9. Kolízny opatrovník sa v rámci odvolacieho konania nevyjadril.

10. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), preskúmal vec v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Odvolací súd na základe obsahu spisu konštatuje, že sa okresný súd správne na podklade otcom podaného návrhu snažil skúmať v zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmenu pomerov, t. j. či v porovnaní so situáciou existujúcou v čase schválenia rodičovskej dohody rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 19P/15/2018-57 zo dňa 25. 05. 2018 o rozvode manželstva rodičov, došlo k zmene pomerov do tej miery, že aktuálne existujúce okolnosti už neopodstatňujú mieru vyživovacej povinnosti otca k maloletému v prv stanovenom rozsahu. Jeho snaha však nebola dostatočná, pretože nenašla patričný odraz v písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku, ohľadne ktorého je nutné dať otcovi za pravdu, že nenapĺňa parametre ust. § 220 ods. 2 CSP a tým ani čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čím okresný súd nenaplnil právo otca (a v konečnom dôsledku ani matky) na spravodlivý proces. Vzhľadom na ďalej uvedené nebolo možné tento nedostatok odstrániť v odvolacom konaní. Druhým nedostatkom napadnutého rozhodnutia totiž je, že okresný súd nedostatočne zistil skutočný stav veci (§ 35 CMP) a hoci vykonal vo veci sedem pojednávaní, nezameril sa na to rozhodujúce. Nezistil riadne aké boli pomery v máji roku 2018, kedy bola súdom schválená rodičovská dohoda ohľadne výživného, aby potom tento prv existujúci stav mohol porovnať s pomermi, ktoré existujú v súčasnosti, resp. nastali od začiatku roka 2019, odkedy žiadal otec výživné znížiť. Len taký postup zodpovedá správnej aplikácii ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý hovorí o tom, že dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Pritom je zrejmé, že pomery sa môžu meniť aj počas prebiehajúceho súdneho konania a potom treba tieto zmeny reflektovať diferenciáciou výživného za dané obdobia.

12. Odvolaciemu súdu preto neostávala iná možnosť než zrušiť napadnutý rozsudok a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom postupe okresný súd skoncentruje svoju činnosť takým spôsobom, aby nebolo potrebné na rozhodnutie veci ďalších niekoľko pojednávaní, to znamená, že pri príprave pojednávania sa zameria (aj) na zaobstaranie dôkazov vzťahujúcich sa ešte k pomerom z obdobia uzavretia a schválenia rodičovskej dohody o výživnom, aby z nich bolo zrejmé, aké boli v tom čase príjmy, aké boli výdavky oboch rodičov, aké boli v tom čase potreby maloletého. K týmto otázkam riadne rodičov vypočuje, zistí ich osobné a majetkové pomery, lebo len tak bude zrejmé, ktoré okolnosti ich viedli k tomu, že sa dohodli na pomerne vysokom výživnom v čiastke 500,- Eur mesačne. Okresný súd si pritom „pomôže“ okolnosťami vyplývajúcimi z pripojeného rozvodového spisu sp. zn. 19P/15/2018, avšak pokiaľ tieto nebudú postačujúce, vykoná ďalšie dôkazy na zistenie už uvedených okolností. Všetky svoje zistenia s odkazom na jednotlivé dôkazy potom vyhodnotí a toto neopomenie jasne uviesť v písomnom vyhotovení nového rozhodnutia, v rámci čoho potom v zmysle ust. § 78 ods. 1 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine porovná prv existujúce pomery s pomermi, ktoré nastali podľa otca od začiatku roka 2019 (zníženie príjmu v dôsledku zhoršenia zdravia na strane otca, atď.), zistí a vyhodnotí či a ako sa odvtedy do súčasnosti (do dňa, kedy okresný súd rozhodne) zmenili príjmy a výdavky rodičov, majetkové pomery atď. ako aj potreby maloletého a jeho náklady s tým spojené (t. j. zohľadní zmenu príjmu otca, zmenu príjmu matky, náklady, ktoré majú a ktoré nemajú prednosť pred výživným, predaj domu otcom, atď.), jednoducho všetky aktuálne jestvujúce okolnosti na strane rodičov a maloletého

ako to vyplýva z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odvolací súd poznamenáva, že nie je jeho úlohou dopodrobna vysvetľovať okresnému súdu ako má postupovať v prípade rozhodovania o zmene (v tomto prípade znížení) už určeného výživného, úlohou odvolacieho súdu je dať okresnému súdu návod na ďalší postup v konaní.

13. Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd ocom podané odvolanie za dôvodné, keď prvoinštančný súd nevykonával dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd i o náhrade trov celého, teda aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).